

Østjyllands Politi
Ridderstræde 1
8000 Aarhus C

København den 3. marts 2023

Greenpeace anmelder Danish Crown A/S og Danish Crown Amba (samlet DC) for formodet brud på markedsføringslovens §§ 5-6, 20 og fødevarerinformationsforordningens artikel 7, 36 med den landsdækkende og omfattende kampagne "Klimakontrolleret Gris" og mærknings-/certificeringsordningen "Klimavejen". Derudover anmelder Greenpeace den på tidspunktet for kampagnen ansvarlige ledelse i DC.

Anmeldelsen vedrører:

Leverandørselskabet Danish Crown Amba
Marsvej 43
8960 Randers SØ
CVR-nr.: 21643939

Danish Crown A/S
Marsvej 43
8969 Randers SØ
CVR.nr. 26 12 12 64

Samt direktionen for de to selskaber på tidspunktet for omtalte kampagne

(Adm. dir.)
Jais Stampe Li Valeur
Droshoved 8B
7120 Vejle Øst

(Direktør)
Thomas Ahle
Ordrupvej 29
8000 Aarhus C

(Viceadm. dir., fratrædt 2. maj 2022)
Preben Sunke

Vedr. anmeldelse af direktionen i Danish Crown

I Rigsadvokatens meddelelse, CIR1H nr 9124 af 01/01/2022, afsnittet Markedsføring fremgår det, at der før, der rejses sigtelse, bør overvejes om sigtelsen skal rettes mod en enkeltperson eller et selskab (juridisk person):

“2.3. Hvem skal sigtes

Før der rejses sigtelse, bør det overvejes, om sigtelsen skal rettes mod en enkeltperson eller et selskab (juridisk person).

Hvis overtrædelsen er begået af et selskab, bør selskabet som udgangspunkt sigtes, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. I de tilfælde, hvor ledelsen af selskabet eller en overordnet ansat, herunder direktøren, har handlet ansvarspådragende, bør den pågældende ligeledes sigtes”.

I Rigsadvokatens meddelelse 5-1999 om strafansvar for juridiske personer fremgår det, at ledelsen i en virksomhed er personligt ansvarlige for overtrædelse af særlovgivning. Med særlovgivning refererer vi her til fødevarereinformationsforordningen:

”3.1.1. Virksomhedsansvar i særlovgivningen

Udgangspunktet ved valg af ansvarssubjekt i særlovgivningen er, at tiltalen rejses mod den juridiske person.

[..]

I forarbejderne til straffelovens kapitel 5 (L 201 af 7. februar 1996, de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.) er det således forudsat, at den juridiske persons strafansvar på mange områder må være det primære. Det gælder især, når en lovovertrædelse er motiveret af økonomiske grunde, men også, hvis den udviste uagtsomhed ikke er graverende, eller hvis forholdet er begået af underordnet personale i virksomheden.

3.1.2. Tilfælde, hvor der eventuelt tillige rejses tiltale mod en fysisk person

Der kan i en række tilfælde være anledning til – ud over tiltalen mod den juridiske person – tillige at rejse tiltale mod en eller flere fysiske personer, såfremt den eller de pågældende har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed. Følgende retningslinjer anvendes ved afgørelsen af, om der eventuelt tillige skal rejses tiltale mod fysiske personer:

a) Generelt

Har ledelsen af den juridiske person eller en overordnet ansat, herunder direktøren, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige.”

[vores fremhævninger]

Indledning:

Det er Greenpeace' klare vurdering, at der er grund til at rejse sigtelse mod DC og virksomhedens direktion for brud på hhv. markedsføringslovens §§ 5-6, 20 og fødevarereinformationsforordningens artikel 7, 36 med den landsdækkende og omfattende kampagne ”Klimakontrolleret Gris” og mærknings-/certificeringsordningen ”Klimavejen”.

Vi skal derfor indledende gøre opmærksom på, at kampagnen ophørte den 13. oktober 2021, og at der er brug for, at sagen hurtigst muligt efterforskes, så en eventuel sigtelse kan rejses inden forældelsesfristen.

Greenpeace har tidligere klaget til Forbrugerombudsmanden over DC's kampagne den 7. juni 2021. Forbrugerombudsmanden meddelte imidlertid Greenpeace allerede den 8. juni 2021, at de havde oversendt sagen til Fødevarestyrelsen grundet særlovgivning på Fødevarerområdet. Dermed blev Greenpeace afskåret fra at få klagen behandlet efter markedsføringsloven, idet Fødevarestyrelsen per mail den 8. november 2021 efter spørgsmål fra Greenpeace svarede:

“Fødevarestyrelsens behandler sagen efter fødevarerlovningen, herunder fødevarereguleringsforordningen og inddrager ikke markedsføringsloven.” (bilag 1)

Tidligere erhvervsminister Simon Kollerup redegjorde for i svar til Rune Lund (Enhedslisten) den 15. november 2021, at både de krav, der følger af markedsføringsloven og særlovgivning skal overholdes i markedsføring af miljømæssige påstande:

”Markedsføringsloven finder anvendelse på miljømæssige påstande. Disse udsagn skal således overholde markedsføringslovens generelle forbud mod vildledning. Det følger af markedsføringslovens § 5, at en erhvervsdrivendes handelspraksis ikke må indeholde urigtige oplysninger eller i kraft af sin fremstillingsform eller på anden måde vildlede eller kunne forventes at vildlede gennemsnitsforbrugeren, uanset om oplysningerne er faktisk korrekte. Det følger derudover af § 6, at erhvervsdrivendes handelspraksis ikke må vildlede ved at udelade eller skjule væsentlige oplysninger eller præsentere væsentlige oplysninger på en uklar, uforståelig, dobbelttydig eller uhensigtsmæssig måde.

Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en vejledning om brug af miljømæssige og etiske påstande m.v. Vejledningen indeholder en række krav til miljømæssige påstande og til brug af mærknings- og certificeringsordninger. Det fremgår bl.a., at brug af mærknings- eller certificeringsordninger i markedsføringen ikke må vildlede.

Det fremgår også af vejledningen, at hvis der i anden lovgivning (særlovgivning) er fastsat særlige krav til produkters egenskaber, mærkning eller lignende eller markedsføringen af disse, falder de uden for denne vejledning. Sådanne særlige krav skal overholdes *foruden* de krav, der følger af markedsføringsloven.” (bilag 2)

Greenpeace har derfor forsøgt at få Forbrugerombudsmanden til at tage sagsbehandling af klagen tilbage. Det har Forbrugerombudsmanden imidlertid afvist i et svar til Fødevarestyrelsen den 20. januar 2023 med følgende begrundelse:

“*Under henvisning til at I har sagen under behandling for overtrædelse af fødevarerlovningen og jeres fremskredne sagsbehandling i denne, finder vi ikke, at Greenpeaces klage over Danish Crowns markedsføring også bør behandles af Forbrugerombudsmanden for en tilsvarende overtrædelse.*” (bilag 3, side 129)

På baggrund af vores kommunikation med Fødevarestyrelsen samt aktindsigter i sagen er det vores klare indtryk, at Fødevarestyrelsen allerede på et tidligt tidspunkt i sagsbehandlingen har taget stilling til, at de ikke vil forfølge en eventuel lovovertrædelse strafferetligt til trods for, at der på dette tidspunkt forelå en konkret mistanke om, at DC har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf.

Greenpeace mener, at Fødevarestyrelsen dermed handler i strid med følgende svar fra tidligere fødevareminister Rasmus Prehn til Søren Egge Rasmussen (Enhedslisten) den 25. marts 2022:

*“Det vurderes, at Fødevarestyrelsen lever op til sine forpligtelser efter forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol, som blandt andet forpligter medlemsstaterne til at undersøge mistanker om overtrædelser af fødevarereguleringen og **gribe ind over for overtrædelser, til at fastsætte straffebestemmelser og til at sanktionere overtrædelser.**” (bilag 4)*

*“Hvis det vurderes, at virksomheden har opnået en væsentligt forøget indtjening på grund af en ulovlig anprisning, således at det har haft en markant effekt i markedet, vil der være grundlag for at politianmelde overtrædelser med indstilling om, at en sådan ulovlig fortjeneste bliver konfiskeret, eller at bøden fastsættes med udgangspunkt i et skøn over den ulovlige fortjeneste. Bødestørrelsen på 10.000 kr. vil derfor ikke være udgangspunktet i sådanne sager. Anklagemyndigheden kan i den forbindelse vurdere, om der **samtidig skal rejses tiltale for overtrædelse af markedsføringsloven**, og sagen vil i sidste ende afgøres af domstolene, herunder fastsættelse af bødens størrelse.” (bilag 5)*
[vores fremhævninger]

At DC “har opnået en væsentligt forøget indtjening på grund af en ulovlig anprisning, således at det har haft en markant effekt i markedet”, underbygges både af klagen fra Greenpeace, der dokumenterer, at der er tale om stor landsdækkende kampagne, samt af at Danish Crown til Retten i Randers i juli 2021 oplyste, at sagens værdi for dem er mindst 7,5 millioner kroner. (bilag 6)

Ifølge retssikkerhedslovens §10 er myndigheder forpligtet til at gøre opmærksom på risikoen for selvinkriminering i det tilfælde, hvor der foreligger en konkret mistanke om, at en enkeltperson eller juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf.

At der i denne sag foreligger en konkret mistanke om, at DC har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, underbygges af følgende:

- En underbygget og veldokumenteret klage fra Greenpeace over DC's markedsføring.
- Udtalelser i medierne fra en række eksperter, herunder Forbrugerrådet Tænk, Concito og professor ved Aarhus Universitet Jørgen E. Olesen. (bilag 7)
- Alle supermarkeder på det danske marked havde per 13. oktober 2021 besluttet, at de ikke længere vil føre kød mærket med “klimakontrolleret gris” i deres butikker.

CSR-chef i Coop, Thomas Roland, begrundet beslutningen med:

“Der må ikke være tvivl om, hvad der står på pakkerne. Det her svinekød adskiller sig ikke fra alt andet dansk svinekød i køledisken. Så vi vil gerne sælge kødet, men vi vil ikke have mærket på.” (bilag 8)

- Astrid Gade, Vice President, Group Communications, Danish Crown, svarer i interview på TV2 News den 13. oktober 2021 på spørgsmålet, om svinekød mærket med “klimakontrolleret gris” er mere klimavenligt end andet danske svinekød:

“Nej. Men vi er ved at få lavet vores egne tal for at være sikre på, at vi faktisk kommunikerer de indsatser, som vores landmænd gør.” (bilag 9)

Greenpeace bemærker her, at dokumentationen skulle have været til stede på det tidspunkt, hvor markedsføringen af “klimakontrolleret gris” påbegyndte. Det er ikke tilstrækkeligt, at DC over to år efter lancering af kampagnen i august 2020 og efter omfattende kritik “er ved at få lavet egne tal.

- En stævning mod DC for samme kampagne blev primo januar 2022 af Retten i Randers henvist direkte til landsretten med begrundelsen:
“Retten finder, at sagen er af principiel karakter og har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen, lyder det blandt andet i kendelsen.” (bilag 10)

En aktindsigt, som Greenpeace har søgt i sagen, viser imidlertid, at Fødevarestyrelsen i sit partshøringsbrev til DC den 14. februar 2022 ikke gjorde DC opmærksom på risikoen for selvinkriminering. (bilag 11).

Dette er sket på trods af, at Greenpeace per mail den 23. august 2021 gjorde Fødevarestyrelsen opmærksom på pligten til at oplyse om risikoen for selvinkriminering i forhold til Fødevarestyrelsens høringsbrev til Danish Crown (bilag 12). Og at Fødevarestyrelsen per brev til Greenpeace 21. december 2021 bekræftede, at de er opmærksomme på selvinkrimineringsprincippet:

“Fødevarestyrelsen er opmærksom på selvinkrimineringsprincippet, og vil såfremt der vurderes at være rimelig grund til at mistænke et strafbart forhold gøre opmærksom på, at der ikke er pligt til at udtale sig.” (bilag 13).

Greenpeace ser derfor den omstændighed, at Fødevarestyrelsen ikke i partshøringsbrevet til DC gør opmærksom på risikoen for selvinkriminering som en tydelig indikation af, at Fødevarestyrelsen på trods af, at der foreligger konkrete og tungtvejende grunde til at mistænke, at der kan være tale om en lovovertrædelse, der kan medføre straf, allerede på det tidspunkt de sender brevet til DC, har taget stilling til, at de ikke vil forfølge sagen strafferetligt.

Det er på dette grundlag, at Greenpeace nu selv vælger at politianmelde DC med det formål, at sagen efterforskes efter både markedsføringsloven og fødevarereinformationsforordningen.

Vores vurdering

Kampagnen indeholder, efter Greenpeace' opfattelse, flere vildledende og udokumenterede påstande samt vildledende mærknings-/certificeringsordninger i strid med markedsføringsloven, Forbrugerombudsmandens vejledning om brug af miljømæssige og etiske påstande mv. (2014), samt fødevareinformationsforordningen:

- A. Markedsføringen er vildledende, uklar og forvirrende for forbrugerne, da den giver indtryk af, at DC's produkter klimamæssigt har en fordel sammenlignet med andre tilsvarende produkter, uden at det er tilstrækkeligt dokumenteret.
- B. DC har udviklet en privat mærknings- og certificeringsordning, hvor hverken de mærkede produkter eller DC har dokumenterede kvalitative fortrin frem for andre tilsvarende produkter eller erhvervsdrivende
- C. DC's konkrete påstande om CO₂-reduktion er vildledende, uklare og forvirrende for forbrugerne, indeholder urigtige oplysninger og udelader væsentlige oplysninger, da de giver indtryk af, at DC's produkter klimamæssigt har en fordel sammenlignet med andre tilsvarende produkter, uden at det er tilstrækkeligt dokumenteret.
- D. Selv hvis de anpriste egenskaber kunne dokumenteres, ville de udlignes af andre belastende egenskaber.

Som dokumentation er vedhæftet Greenpeace' klage til Forbrugerombudsmanden per 7. juni 2021 samt tilhørende bilag. (bilag 14)

I forhold til punkt A, vedhæfter Greenpeace yderligere dokumentation i form af en optagelse, hvor Astrid Gade, Vice President, Group Communications, Danish Crown, i interview på TV2 News den 13. oktober 2021 svarede følgende:

Journalisten:

“Er det sådan, at de pakker, hvor der har stået “klimakontrolleret gris” med et lille lyserødt mærke, som vi viste før, er de mere klimavenlige, har de været mere klimavenlige end andet svinekød?”

Astrid Gade:

“De tal, der ligger til grund for klimakontrolleret gris, er generiske tal for den danske produktion. Vi har grebet de tal, grebet den livscyklusanalyse...”

Journalisten:

“Så de er ikke mere klimavenlige end alt muligt andet dansk svinekød?”

Astrid Gade:

“Nej. Men vi er ved at få lavet vores egne tal for at være sikre på, at vi faktisk kommunikerer de indsatser, som vores landmænd gør.” (bilag 9)

Greenpeace bemærker her, at dokumentationen skulle have været til stede på det tidspunkt, hvor markedsføringen af "klimakontrolleret gris" påbegyndte. Det er ikke tilstrækkeligt, at DC over to år efter lancering af kampagnen i august 2020 og efter omfattende kritik *"er ved at få lavet vores egne tal for at være sikre på, at vi faktisk kommunikerer de indsatser, som vores landmænd gør."*

Hvis denne anmeldelse giver anledning til spørgsmål, står jeg til rådighed for opklaring.

Når Østjyllands Politi har haft lejlighed til at gennemgå vores henvendelse, skal vi venligst anmode om et møde, hvor vi kan belyse sagen yderligere.

Med venlig hilsen

Kristine Modvig Clement
Kampagneleder for landbrug, skov og natur
Mobil: 5219 1291 / email: kristine.clement@greenpeace.org